

กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ปิติณัช ไสลบาท¹

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ตำบลนาราชควาย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000

ปิติณัช ไสลบาท. (2562). กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 2(5), 2562 : 26 - 36.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และเพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปาอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม มีส่วนร่วมมากในการพัฒนาชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

คำสำคัญ : กระบวนการมีส่วนร่วม การพัฒนาชุมชน

**The process of participation in community development of people
Tha Champa sub-district, Tha U-then district,
Nakhon Phanom province**

Pitinach Sailabath ¹

¹ Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhonphanom University
Naratkhway Sub-District, Meung District, Nakhon Phanom Province 48000

Pitinach Sailabat. (2019). The process of participation in community development of people Tha Champa sub-district, Tha U-then district, Nakhon Phanom province. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 2(5), 2019 : 26 - 36.

Abstract

The purposes of this research were to study the participation in community development of people in Tha Champa sub-district Tha Uthen District Nakhon Phanom Province, to study the problems and obstacles in participation in community development of people in Tha Champa sub-district, Tha Uthen district Nakhon Phanom Province and to study the guidelines and suggestions for solving the problems of participation in community development of people in Tha Champa sub-district Tha Uthen District Nakhon Phanom Province. The sample group used in research was people in Tha Champa Sub-District, Tha U-then District Nakhon Phanom Province population of 400 people can be obtained from the comparison of the Tharo Yamane port. The statistics used in research is frequency, percentage, mean and standard deviation t-test The research found that participation in community development of the people in Tha Champa sub-district, Tha Uthen district Nakhon Phanom Province, in overall, is very involved in community development. It is found that participation in decision making Participation is at a high level. The average value is 3.50. The participation in the practice Participation is at a high level. The average value is 3.50. The participation in benefits Participation is moderate. The average value is 3.34. The participation in evaluation Participation is at a high level. The average value is 3.73.

Keywords : process of participation, community development

1. บทนำ

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 18 ฉบับ ทุกฉบับมีหลักการที่ตรงกันประการหนึ่ง คือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดและมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเรียกว่า อำนาจอธิปไตย ในอดีตที่ผ่านมาประชาชนไม่มีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร แต่ในปัจจุบันการเป็นประชาธิปไตยเข้ามาสู่ประเทศไทย ทำให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยให้ความสำคัญถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (เรณูมาศ รักษาแก้ว, 2557) และมีการกระจายอำนาจของรัฐไปยังประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตั้งต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดที่บริการสาธารณะ
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งทางการเมืองเพื่อช่วยการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชนรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความคิดและเสนอความต้องการของประชาชนในพื้นที่
- (5) ส่งเสริมให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (ศูนย์ศึกษาวิจัยการเมืองไทย โดยประชาชนเพื่อประชาชน, 2550)

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาให้ชัดเจน และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสะท้อนปัญหาของตำบล ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาต้องมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นในยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เกตุณี พรหมตัน, 2550)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนและรวมถึงองค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรตัดสินใจและควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนซึ่งสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชนและชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ความสามารถและการจัดการท้องถิ่น รวมถึงการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเป็นอิสระกับการทำงานต้องเน้นในแบบรูปกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาต่างๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ (โกวิทย์พวงงาม, 2553)

อำเภอท่าอุเทน มีพื้นที่ทั้งสิ้น 547 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 341,875 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 109 หมู่บ้าน (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าอุเทน, 2557) ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจำปา ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยได้ยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจำปา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2539 จากการขยายอำนาจการปกครองให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละตำบล เพื่อให้ประชาชนสนใจในท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากประชาชน

ขาดการเข้าใจแนวคิดประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่น และยังพบว่ามีการพัฒนาแบบศูนย์รวมอยู่ที่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้นำชุมชน ที่เข้ามาดำเนินการ ควบคุม กำกับดูแล ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย รวมถึงประชาชนไม่สนใจตอบทบทวนหน้าที่ของตนเอง ในฐานะที่ประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่ผ่านมามีพบว่า อุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตาม หลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วม และในแต่ละเขตจะมีปัญหาคล้ายๆกัน คือประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ จึงมีแนวนโยบายที่เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจำปา, 2557)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนในด้านต่างๆ คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมและในแต่ละด้านเป็นอย่างไรบ้าง ผู้นำชุมชน ผู้บริหารชุมชน และพัฒนาการได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างไรบ้าง บริหารส่วนตำบลต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาชุมชนโดยมุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น จนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนได้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยมีประชากร จำนวน 8,942 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการประชุมหมู่บ้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจิตอาสาในหมู่บ้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการพัฒนาหมู่บ้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาหมู่บ้าน

3.3 ระยะเวลาในการวิจัย

เริ่มทำการศึกษาคั้งตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 26 เมษายน 2562 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 4 เดือน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

2. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน ซึ่ง การมีส่วนร่วมจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

3. วิธีการในการจัดการป่าชุมชน ซึ่ง วิธีการจัดการจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการและเวรยามควบคุมการดูแลป่าชุมชน ด้านการ

กำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน และ
 ด้านการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพรรณนา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
 การศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ

2. สถิติพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการจัดการป่าและวิธีการจัดการป่า
 ชุมชน ซึ่ง การมีส่วนร่วมจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน
 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการ
 ตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมี
 ส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่วนวิธีการจัดการป่าชุมชน
 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการและ
 เวย์รยามควบคุมการดูแลป่าชุมชน ด้านการกำหนด
 กฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน และด้าน
 การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ
 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และ
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน
 131 คน (ร้อยละ 65.5) มีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี
 (ร้อยละ 42.0) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อย
 ละ 71.5)) มีรายได้ต่อเดือน 3,001 ถึง 6,000 (ร้อยละ
 44.0) ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 61.5)
 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ
 89.5)

โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
 ของประชาชนตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัด
 นครพนม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.917) เมื่อจำแนกเป็นราย
 ด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่
 ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐานเท่ากับ 0.932) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม
 ในการปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยง
 เียงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.857) รองลงมา คือ ด้านการ
 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.921) รองลงมา คือ ด้าน
 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.904)

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
 ชุมชนที่เป็นจุดด้อยของชุมชนคือ ด้านการมีส่วนร่วม
 ในผลประโยชน์ที่มี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยง
 เียงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.904) ที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดใน
 การมีส่วนร่วมพัฒนาในการกระจายผลประโยชน์ใน
 การพัฒนาชุมชนที่เท่าเทียมกัน จึงทำให้ประชาชนใน
 ชุมชนขาดความสนใจในการมีส่วนร่วมต่างๆ แนว
 ทิศทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ การเพิ่ม
 ผลประโยชน์ให้ประชาชนได้รับมากที่สุดและกระจาย
 ผลประโยชน์ให้ได้เท่าเทียมกัน เพื่อให้เป็นแนวทางให้
 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ
 ชายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
 61.18 มีมากกว่าเพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.08
 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-Test พบว่าเพศหญิงได้มีส่วน
 ร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่างกับเพศชายอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยไม่เป็นไปตาม
 สมมติฐานการวิจัย

5. อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดที่
 เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และได้ทบทวน
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้
 นำมาใช้ในการอภิปรายปรากฏการณ์เรื่องการมีส่วน
 ร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ตำบลท่าจำปา
 อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และได้นำมาใช้ใน
 การอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ
 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน
 ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
 โดยภาพรวม มีส่วนร่วมมากในการพัฒนาชุมชน
 ซึ่งแต่ละด้านของงานวิจัยเรื่องนี้มีความสอดคล้องกับ
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.921) ซึ่งมีความ
 สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีประไพร์ คุ่มศัตรา (2558)
 ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์

ป่าไม้ชุมชน ศึกษากรณี ตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$)
- 2) จากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
- 3) ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนมีความสัมพันธ์กับความรับรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อย ($r=0.16$) ผลที่ได้ยอมรับสมมติฐาน
- 4) ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชนควรร่วมกันจัดทำแผน และหาแนวทางการอนุรักษ์ป่าชุมชนโดยการจัดทำโครงการรักษาป่าต้นน้ำ โครงการปลูกป่า โครงการบวชป่า โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนและสอดคล้องกับงานวิจัยของมีชัย วงษ์อุบ และคณะ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ผลการวิจัย พบว่า

- 1) การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชน ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การปลูกป่า การดูแลรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า ส่วนค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลางมี 1 ด้านคือ การป้องกันรักษาป่า
- 2) แนวทางพัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า การป้องกันรักษาป่า ควรมีการจัดสรรพื้นที่ทำกินให้แก่ ประชาชน การปลูกป่า ต้องการให้มีการปลูกป่า ทดแทนในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย การดูแลรักษาป่าไม้ ควรมีการสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนและ ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์รักษาป่าในพื้นที่ไม่ให้ถูกตัดทำลาย การป้องกันไฟป่า ต้องการให้มีการปลูกป่าทดแทนใน พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย มี 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการป้องกัน

- รักษาป่า องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นควรขอความร่วมมือกับกรมป่าไม้ให้ออกเอกสารสิทธิพื้นที่ทำกินให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเอง
- 2) ด้านการปลูกป่าควรให้มีการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย
- 3) ด้านการดูแลรักษาป่าไม้ควรมีการสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์รักษาป่าใน พื้นที่ไม่ให้ถูกตัดทำลาย
- 4) การป้องกันไฟป่าควรมีการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันป่าไม้ การป้องกันไฟป่า และการทำแนวกันไฟ

5.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.857) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพันธุ์พงษ์ คงเดชอดิศักดิ์ (2557) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยเกะช้าง จังหวัดตราด ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยเกะช้าง จังหวัดตราดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อ แยกเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีส่วนร่วมในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับน้อยด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับน้อยและสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิชาญ สุวรรณาคะ (2552) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าชุมชนที่เอกเขาทะเลาย เขตตำบลนายายอามและตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าชุมชนที่เอกเขาทะเลายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นรายด้าน การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมลงมือหรือสละทรัพย์และแรงงานอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบผลงานอยู่ในระดับปาน

กลาง 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าชุมชนเทือกเขาทะเลาย ประชาชนที่มีเพศ อายุ ตำแหน่งทางสังคม ความรู้ความเข้าใจ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกันมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพหลักของครอบครัว ภูมิสำเนา ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชุมชน แรงสนับสนุนทางสังคม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.961) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรเดช ชุมณี (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนของประชาชนชุมชนบ้านเป็ดรีด ในตำบลห้วงน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมประชาชนชุมชนบ้านเป็ดรีด มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นไม้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมากกว่าเพศหญิง อายุ พบว่า ประชาชนในกลุ่มอายุ 31-40 ปี มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ การประกอบอาชีพหลัก พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพหลักทำการประมง (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมากกว่ากลุ่มอาชีพหลักอื่นๆ การประกอบอาชีพเสริม พบว่า ประชาชน ที่ไม่มีอาชีพเสริม มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วิทยา ภูมิพันธ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนการจัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ป่าชุมชนตำบลหนองบุนนาก จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง ร้อยละ 62 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46 ปี ร้อยละ 72 จบการศึกษา ประถมศึกษา สมาชิกประกอบอาชีพภาคเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 60 มีรายได้เฉลี่ย 45,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งอาหาร คิดเป็นร้อยละ 50.60 สำหรับวัตถุประสงค์ของการฟืนฟางทรัพยากรป่าไม้ในป่าชุมชน พบว่าร้อยละ 81.80 ของกลุ่มตัวอย่างมีการเก็บหาผลผลิตจากป่าเพื่อยังชีพร้อยละ 18.20 เป็นการฟืนฟางเพื่อการค้าป่าชุมชนตำบลหนองบุนนาก เป็นป่าเต็งรังมีความหนาแน่นของต้นไม้ 447 ต้นต่อไร่ประกอบด้วยไม้ต้น 25 ชนิด ไม้หนุ่ม 18 ชนิด และลูกไม้ 34 ชนิด จากการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สำหรับการวางแผนด้านป่าชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกับการกำหนดวัตถุประสงค์ออกเป็น 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อฟื้นฟูดูแล ป้องกันทรัพยากรให้เป็นแหล่งรวมพันธุ์พืช ที่อยู่ของสัตว์ เป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชุมชน 2) เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ทางทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน 3) พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่น

5.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.932) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศ แดงสาตร์ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ชุมชนบ้านโคกประดู่ ตำบลมหาโพธิ์ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าระบบนิเวศเดิมของป่าชุมชนบ้านโคกประดู่มีความสมบูรณ์มีทรัพยากรสัตว์ป่าและพันธุ์พืชหลากหลาย ผลกระทบจากนโยบายการเปิดสัมปทานป่าเมื่อ 30 ปีก่อน ต่อมาทำให้ระบบนิเวศป่าชุมชนเกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นอย่างรุนแรง ปัจจุบันชุมชนได้รวมกันฟื้นฟูป่าชุมชนโดยการแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ใช้ประโยชน์และพื้นที่เสื่อมโทรมมีการออกระเบียบการใช้

ประโยชน์จากป่าชุมชนและการจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างหลากหลายและต่อเนื่องแสดงให้เห็นสภาพอดีตของป่าชุมชนก่อนที่จะได้รับการอนุรักษ์เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าชุมชนอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินา สามารถ (2559) การจัดการดูแลป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ของชุมชนบ้านนิคมพัฒนา ที่ 1 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการดูแลป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของป่าชุมชนบ้านนิคมพัฒนาที่ 1 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา นั้นพบว่า ผู้นำ และ สมาชิกในชุมชนมีรูปแบบการจัดการป่าชุมชนโดย การเริ่มจากการสร้างจิตสำนึกในการ ทำให้รู้สึกว่าเป็นของทุกคนและมีความรู้สึกหวงแหนป่า มีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการจัดการดูแล มีการตั้งกฎระเบียบในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน มีวิธีการจัดการดูแลป่าผ่านทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน

5.2 การอภิปรายรายสมมติฐาน จากการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลท่าจำป่าอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

เพศ ผลวิเคราะห์พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 68.93 มากกว่าเพศหญิงที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 68.85 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า เพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ของชุมชนบ้านคลองใหม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อายุ ผลวิเคราะห์พบว่า อายุที่ต่างกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำป่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิจัยที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โดยผู้นำชุมชนไม่ค่อยมีความรู้ด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้เป็น เพราะการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิด โอกาสให้ประชาชนทุกช่วงระดับอายุได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นปัจจัยด้อยอายุจึงไม่ใช่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

อาชีพ ผลวิเคราะห์พบว่า อาชีพที่แตกต่างกับการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำป่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิจัยที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในชุมชนซึ่งมีอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น ซึ่งมีความไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริยม เจริญเตชะ (2556) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีศึกษา โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม จากสื่อโทรทัศน์ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต และคู่มือ/ หนังสือ คิดเป็นร้อยละ 25.5 และ 25.2 ตามลำดับนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีอายุ ระดับชั้น เรียน ที่แตกต่างกันมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการได้รับการสนับสนุนกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากทาง โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้ต่อเดือน ผลวิเคราะห์พบว่า รายได้ต่อเดือนที่ต่างกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำปาไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิจัยที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มี ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่โดยภาพรวมและรายด้านในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ระดับการศึกษา ผลวิเคราะห์พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำปาไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิจัยที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา วีรยางกูร (2554) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผลวิเคราะห์พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลท่าจำปาไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิจัยที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าความเสียสละและจิตใจที่เป็นสาธารณะ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะต้องอยู่กับพื้นที่นั้นเป็นระยะเวลาเท่าใดแต่ก็จะเป็นสิ่งที่ติดตัวของบุคคลไปในทุกๆ ที่ ที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา วีรยางกูร (2554) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมทั้งรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนยังมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่าง อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดและทฤษฎีที่มีปัจจัยด้านต่างๆ ของประชาชนแตกต่างจากพื้นที่อื่น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะในด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านออกความคิดเห็นและตัดสินใจในด้านต่างๆ

2. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ชุมชน หรือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

อย่างเป็นทางการที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนา ชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา

1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และสนับสนุนอาชีพ โดยมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่

ประชาชนและส่งเสริมอาชีพเสริมคนในชุมชนขาดรายได้และอาชีพ

2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรมของชุมชน เช่น ประเพณีงานบุญ กีฬาและนันทนาการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เข้าร่วมรับฟังข่าวสาร ผลการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณในการจัดกิจกรรมของชุมชน

7. เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา อุดมศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น – ThaiJO. [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download>. [สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2560]
- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2556). การพัฒนาชุมชนและเมือง: บทสำรวจเบื้องต้น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิมิตร daeng กลิ่นดอกแก้ว. (2552). หลักการพัฒนาชุมชน. [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/295415>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- นิมิตร กลิ่นดอกแก้ว. (2550). การพัฒนาชุมชน (Community Development). [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/29540>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560]
- นงคราญ ไชยเมือง. (2553). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนของประเทศไทย. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ปวีณา มนต์วิเศษ. (2555). หลักการพัฒนาชุมชน. [ออนไลน์] ได้จาก <http://53010123047.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- ปวีณา วีรียงกร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เรณูมาศ รักษาแก้ว. (2557). การมีส่วนร่วม. [ออนไลน์] ได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>. [สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2560].
- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์] ได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>. [สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2560].
- สรยุทธ จันสุข. (2549). บทที่ 2 ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน. [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.scribd.com/doc/26833571>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- สมชาย ศรีวิรัตน์. (2556). การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น แนวคิด หลักการพัฒนา และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/549133>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- สมชาย ศรีวิรัตน์. (2556). การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : แนวคิด หลักการพัฒนา และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/549133>. [สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2560].
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์] ได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย. ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า อิมแพ็คเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.
- IM2 market. (2558). การพัฒนา. [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.im2market.com> . [สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2560].

- ArchCommunity Development. (2553). แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา. [ออนไลน์] ได้จาก <https://sites.google.com/site/archcommunitydevelopment/concepts>. [สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2560].
- Domino Business. (2560). นิยามของ การพัฒนา Development. [ออนไลน์] ได้จาก <http://www.dominobg.com/blog/16/>. [สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2560].
- Pongdach. (2549). ความหมายของคำว่า การพัฒนาชุมชน. [ออนไลน์] ได้จาก www.scribd.com/doc/26833571. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- Pralong Krutnoi. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์] ได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/452583>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- Suwitchaya Chaypong. (2558). การพัฒนา. [ออนไลน์] ได้จาก <http://mouse555.blogspot.com>. [สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2560].
- Suwitchaya Chaypong. (2558). การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม. [ออนไลน์] ได้จาก <http://mouse555.blogspot.com/2015/07/blog-post.html>. [สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2560].
- Suwitchaya Chaypong. (2558). การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม. [ออนไลน์] ได้จาก <http://mouse555.blogspot.com/2015/07/blog-post.html>. [สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2560].
- พรพนัส หลวงเรือง. (2552). วิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของชาวไทยมุสลิม ชุมชนบ้านคูคตพัฒนา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. [ออนไลน์] ได้จาก <http://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/259592>. [สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2560].
- วิไลวัลย์ เจริญทรัพย์. (2554). วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงศึกษากรณีชุมชนต้นแบบโรงสี ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. [ออนไลน์] ได้จาก <http://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/261303>. [สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2560].
- ปิยะรัตน์ รุกขชาติ. (2557). วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่วง . อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. [ออนไลน์] ได้จาก <http://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/277259>. [สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2560].
- นิชา เกษจำรัส. (2549). วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลท่าแลง จังหวัดเพชรบุรี. [ออนไลน์] ได้จาก <http://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/181262>. [สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2560].